

Algemene raadscommissie d.d. 8 juni 2021

Onderwerp: Meningvormende bespreking tekorten sociaal domein

Zaaknr.:

Conclusie commissie

De commissie geeft geen eenduidig advies. Een deel van de commissie vindt de onderliggende informatie nog onvoldoende om aanvullende maatregelen te kunnen accorderen. Ook vindt men de instabiele financiële situatie onaanvaardbaar. Het Rijk zou zo snel mogelijk duidelijkheid moeten verschaffen voor de langere termijn.

Intussen worden wel voorstellen gedaan uit de commissie om b.v. de procesgroep sociaal domein een doorstart te geven naar een werkgroep sociaal domein 2.0. Daarin zou dan meer van de inhoud van de beheersmaatregelen besproken kunnen worden. Er wordt ook door meerdere partijen voorgesteld om direct met het werkveld te gaan overleggen over wat werkt, en wat niet. Een Task Force Sociaal Domein wordt genoemd.

De fracties zijn voor nader onderzoek naar mogelijke kostenbesparingen. En een meerderheid van de partijen is voor preventieve maatregelen, als dat winst op de lange termijn betekent. Het opzoeken van de wettelijke grenzen, zoals in vraag 5 staat, kan niet rekenen op brede steun. Wel willen sommige partijen kijken naar de inkomensafhankelijke bijdrage zo gauw dat wettelijk weer mag. Een meerderheid wil de structurele tegemoetkoming van het Rijk afwachten voor hele ingrijpende maatregelen te gaan nemen.

Reactie van het college

De wethouder zal de suggestie voor een Task Force meenemen. Er wordt al veel direct gesproken met het werkveld. Zo wordt er geleerd van fouten, worden efficiency verbeteringen doorgevoerd, en worden innovaties doorgevoerd. Zij zal de term introduceren. Ook is zij voor een werkgroep sociaal domein 2.0 om inhoudelijk met een delegatie uit de raad de werkzaamheid van de beheersmaatregelen en de innovatieve ideeën te kunnen bespreken. Zij snapt de zorgen van de commissie over de opbrengst van de beheersmaatregelen maar wijst er wel op dat er -naast behaalde resultaten- een corona crisis gaande was. Dit heeft impact gehad. Het resultaat gericht financieren is daarnaast nog slechts een jaar geleden van start gegaan en moet nog op gang komen. Zij verwacht hier veel van.

De beheersmaatregelen leveren volgens de wethouder al veel op, en dat was tranche één. Bij die behandeling destijds, zijn er enkele afgevallen: o.a. m.b.t. de mantelzorg. Wat daar is afgevallen kan zij opnieuw bekijken.

Samenvatting debat

De commissie is verdeeld over de vijf door het college voorgelegde vragen. In het algemeen vindt de commissie de vragen soms lastig te beantwoorden, omdat informatie over bijvoorbeeld bij de jeugdzorg het verschil tussen wettelijke verplichtingen en niet-wettelijke taken niet inzichtelijk wordt. Ook geeft de recente tegemoetkoming (incidenteel in 2022) door het Rijk even lucht in het sociale domein. Maar de structurele oplossing van de grote tekorten is daarmee niet van tafel.

De commissie vindt dat die structurele oplossing snel op tafel dient te komen.

Een aantal fracties (D66, PvdA, CDA, DRP, fractie Koekkoek), houdt de antwoorden op de meningvormende vragen aan, gezien de onzekere situatie, en het gebrek aan goede onderliggende informatie.

De wethouder antwoordt dat op het gebied van de jeugdzorg het brede wettelijke kader nou net het probleem is. Het is als gemeenten moeilijk om van de Rijkskaders af te wijken. Er wordt onderhandeld over dit probleem tussen VNG en het Rijk om dit te wijzigen. Gemeenten moeten

meer eigen keuzes kunnen maken. Ook wordt er over andere zaken onderhandeld, zoals over de vaste hoogte van de eigen bijdrage WMO. Dit zou inkomensafhankelijk moeten worden. De wethouder zegt, om meer inzicht te geven in de onderliggende cijfers, toe de regionale inkoopgegevens aan de raad toe te sturen.

De aan de commissie voorgelegde vragen worden slechts ten dele beantwoord. De eerste vraag over de bijsturing van de genomen beheersmaatregelen antwoorden de meeste partijen met 'ja'. Er is op zich al veel bereikt, maar de stijgende zorgvraag maakt het alsnog nodig om bij te sturen. Partijen zijn het echter niet eens over de wijze waarop dit kan gebeuren. Wel vinden alle fracties dat de zorg cliënten niet de dupe mogen worden van eventuele wijzigingen.

Voor vraag 2. Over het raadskader wordt door de commissie gewezen op de financiële krapte in andere beleidsvelden. Een enkele partij (D66, fractie Koekkoek) wijst erop dat het kader 'we doen het voor het geld dat we ervoor krijgen' in feite al losgelaten is. De meeste andere partijen houden nog even hun oordeel aan, tot het Rijk uitsluitsel geeft. Mocht het dan nog nodig blijken te zijn om geld van elders in het sociaal domein te laten vloeien om tekorten te dichten, dan moet goed worden gekeken naar de effecten op die andere terreinen. In navolging op het antwoord op vraag 2, zijn veel partijen er ook nog niet aan toe om antwoord te geven op de vragen 3 en 4 (over het nemen van aanvullende beheersmaatregelen en het soort maatregelen).

Toezegging n.a.v. vragen:

Er komt inzicht in de details van de regionale aanbestedingen, zodat de commissie meer in detail onderbouwd ziet welke taken en producten er worden ingekocht.

Bert van Dijkhuizen, voorzitter

Jan Hoek, commissiegriffier